

Datum
2020-10-14

Ert datum
2020-06-23

Finansdepartementet

ESV dnr
2020-00753-2

Er beteckning
F12020 / 02668 / BATOT

Handläggare
Hannes Jacobsson

Ekonomistyrningens remissvar över betänkandet Kontroll för ökad tilltro – en ny myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2020:35)

Ekonomistyrningsverket (ESV) lämnar sitt remissvar på betänkandet utifrån sin uppgift att utveckla och förvalta den statliga ekonomistyrningen.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis stödjer Ekonomistyrningsverket förslaget om att inrätta en ny myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar.

ESV bedömer samtidigt att de anpassningar som kan komma att krävas är omfattande. Sannolikt kommer regeringen behöva ändra i ekonomiadministrativa förordningar, ESV ändra i föreskrifter och allmänna råd, och handläggande myndigheter anpassa sina redovisnings-, internkontroll- och betalningsrutiner. Det är viktigt att systemet konstrueras rätt från start, så att tidskrävande och kostsamma anpassningar inte behöver ske i efterhand.

I budgetpropositionen för 2021 föreslår regeringen att ESV ges i uppdrag att inrätta en funktion som bl.a. ska analysera, följa upp och bidra till samordningen av myndigheternas arbete med att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet. Beroende på hur uppdraget till ESV utformas bedömer ESV att regeringen bör pröva om hela eller delar av funktionens uppgifter bör flyttas till den föreslagna Myndigheten för utbetalningskontroll.

Synpunkter på förslagen i remisen

5.1.1. Ett transaktionskonto för hantering av inbetalningar ska hanteras.

Enligt betänkandet ska utbetalningen anses verkställd den dag som den beslutande myndigheten angivit för utbetalningen, oavsett om Myndigheten för utbetalningskontroll kunnat betala ut beloppet eller inte. Myndigheten för utbetalningskontroll förutsätts ta fram rutiner för att hantera situationer där utbetalning på grund av t.ex. misstag inte sker på angiven dag.

ESV saknar en analys vad som händer med genomförda utbetalningar eller beslutade utbetalningar som inte kan verkställas och då medel ska återföras till handläggande myndighet. Det kan till exempel handla om avlidna mottagare, eller utbetalningar som myndigheten för utbetalningskontroll av olika anledningar stoppar. Det är viktigt att säkerställa att återbetalningar sker till rätt anslag och inkomsttitel, och att ansvaret för detta är tydligt. Det är också viktigt att systemet möjliggör motpartsrapportering så att tillgodohavanden kan elimineras i staten. Om systemet inte konstrueras rätt från början bedömer ESV att förslaget riskerar leda till ökade kostnader för administration och försämrade överblick av de statliga utgifterna.

5.5. Utbetalningar ska ske till mottagarens konto

Enligt betänkandet kommer systemet med transaktionskonto ingå i Riksgäldens centrala likviditetshantering enligt samma struktur som idag. ESV tycker att det är en bra ordning.

Utifrån ESV:s perspektiv är det viktigt att tillgången till datauppgifter inte försämrats. För att kunna upprätta utfallet för statens budget månadsvis och årsvis behöver den kassamässiga korrigeringsposten i statens budget kunna beräknas. I detta arbete behöver ESV motsvarande uppgifter från Myndigheten för utbetalningskontrollens konton i Riksgäldskontoret som ESV får från övriga anslutna myndigheter.

5.12 Ekonomistyrningsverket kan behöva anpassa statens redovisning.

ESV ser positivt på förslaget att ESV ges i uppdrag att analysera och genomföra åtgärder vad gäller statens redovisning. Det gäller framför allt konsekvenserna för statsredovisningen när det gäller de tre redovisningsstrukturerna Statens budget, Nationalräkenskaperna och Resultat- och balansräkning för staten.

Det är dock inte säkert att ESV har mandat att på egen hand genomföra alla förberedande åtgärder som krävs, då vissa av dem kan kräva att regeringen ändrar i förordningar (exempelvis Anslagsförordningen (2011:223)). Därför är det viktigt att tillräckligt med tid ges att hantera nödvändiga åtgärder.

9.1. En ny myndighet som ser välfärdssystemen som en helhet

ESV ställer sig positivt till att en ny myndighet inrättas för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar. Genom att samla uppgifter om utbetalningar ges en överblick och möjligheter till dataanalyser som ingen enskild myndighet har idag. Eftersom de utbetalningar som myndigheten kommer hantera är så omfattande kommer även små förbättringar leda till stora besparingar för staten.

ESV menar att det krävs starka skäl för att starta nya myndigheter. I detta fall bedömer ESV att skälen är tillräckligt goda för att tillstyrka förslaget om att inrätta en ny myndighet, snarare än att placera funktionen vid en befintlig myndighet.

En risk är att gränsdragningsproblematik uppstår mellan den nya utbetalande myndigheten och beslutande myndigheter. Men alternativet, att ge samtliga beslutade myndigheter tillgång till betydligt mer datauppgifter än vad de har idag skulle också leda till gränsdragningsproblematik, och dessutom betyda ett större intrång i den personliga integriteten.

9.2.1 Myndigheten ska ledas av en styrelse. Det löpande arbetet i myndigheten ska ledas av en generaldirektör.

ESV tillstyrker förslaget att myndigheten ska ledas av en styrelse.

ESV tillstyrker också förslaget att myndigheten ska ha internrevision. ESV ser detta som en funktion som lämpar sig väl för styrelsemyndigheter.

9.10 Myndigheten bör vara fullt uppbyggd inom en treårsperiod

ESV rekommenderar att hanteringen av utbetalningar överförs från beslutande myndigheter till Myndigheten för utbetalningskontroll vid helårsskiftet. Detta förenklar uppföljningen ur ett statsredovisningsperspektiv.

ESV har inga synpunkter på konsekvensutredningen eller övriga delar av materialet.

I detta ärende har generaldirektör Clas Olsson beslutat. Utredare Hannes Jacobsson har varit föredragande. I beredningen har också avdelningschef Peter Kvist, enhetschef Martin Sparr medverkat.

Datum: 2020-10-21

.....
Underskrift
Clas Olsson
Namnförtydligande

.....
Föredragande
Hannes Jacobsson
Namnförtydligande

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.